

Проблем метода

Скоро је уобичајено мишљење да је за научни рад у друштвеним наукама битно да се у свим случајевима овлада „методама и техникама” јер су они, наводно, поуздано средство да се достигне нека истина. Такође, ако некога желимо да уверимо у достигнута знања, или ако знања желимо само пренети, иста логика налаже неопходност да се презентују „методолошки принципи” којим се до сазнања дошло, с обзиром да се се преко њих јасније види предмет истраживања и обезбеђује разговетно и прегледно излагање резултата.

Могли бисмо се некако и сложити са таквим захтевима када би се при томе сам метод схватао као суштина којом пулсира предмет истраживања, а не као мрежа, набачај... посредством којих приступамо истраживачком подручју. Оставимо за тренутак по страни комплекс филозофских проблема и рецимо да се тешко с тим сложити да је истина о морским живим бићима поузданија уколико их посредством мреже извучемо на копно и „подвргнемо анализи”, него ако их из прикрајка, без властитог и њиховог узнемиравања, посматрамо. Ако ништа друго, јасно је да од степена испреплетености мреже зависи колико ће ових бића умакнути а колико ће бити извучено на копно. Свакако, може се приговорити природно-научним резонем, да је баш циљ да се види колико, на пример, рибе могу „издржати” на копну. Пошто, међутим, у друштвеним наукама *улавно* и немамо посла са експериментом, већ са аутономним природно-друштвеним процесом, аргументи поменуте врсте су без нарочитог значаја.¹

1 „Друштвени је истраживач, међутим, у сасвим другачијој ситуацији: његов је објект друштвени свет и због тога употреба технике за њега значи практиковање власти над људима” (Ђан Антонио Гили, *Како се истражује*, Школска књига, Загреб, 1974. стр. 27).